

Kansalaisaloitteen otsikko

Kansalaisaloite: Krääsätalous kuriin – suomalaisyritysten ja kuluttajien oikeuksien puolesta

Aloitteen päiväys

5.2.2025

Aloitteen muoto

Ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä

Aloitteen sisältö

Me allekirjoittaneet vaadimme, että eduskunta ryhtyy toimenpiteisiin ultrapikamuodin ja krääsäkaupan epäreilun aseman rajoittamiseksi Suomessa. Kiinalaiset krääsäverkkokaupat, kuten Temu ja Shein, ovat vieneet kertakäyttökulutuksen kestäättömyyden uudelle tasolle ja syövät suomalaisyritysten elinvoimaa sekä vaarantavat ympäristön, työntekijöiden oikeudet ja kuluttajien turvallisuuden.

Vaadimme:

Kielletään ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainonta.

Lisäksi vaadimme eduskuntaa selvittämään mahdollisuutta vaikuttaa krääsäkaupan kasvuun verotuksen keinoin.

Perustelut

Miksi tämä on tärkeää?

Mainonnan haitallisuus

Krääsäverkkokauppojen, kuten Temun ja Sheinin, mainontatavat aiheuttavat merkittäviä ongelmia kuluttajien oikeuksille ja markkinoiden reiluudelle. Siihen on ollut vaikea puuttua nykyisen lainsäädännön puitteissa.

- Valheelliset tarjoukset: Kuluttajille uskotellaan, että tuotteet ovat alennuksessa, vaikka kyseessä ei ole aito tarjous. Tämä johtaa harhaan ja houkuttelee ostamaan tuotteita näennäisellä kiireellä.
- Painostus ostamiseen: Krääsäverkkokauppojen markkinointi hyödyntää kiireen tuntua esittämällä, että tuotteita on saatavilla vain rajoitetusti tai että ne loppuvat pian. Tämä manipuloi kuluttajien ostokäyttäytymistä.
- Pakotettu pelillistäminen: Kuluttajien on osallistuttava pelillisiin toimintoihin, kuten onnenpyörän pyörittämiseen, ennen kuin he voivat tehdä ostoksia. Näihin liittyvät ehdot ja palkintojen tiedot ovat piilotettuina käyttöehdoissa.

- Puuttuvat ja harhaanjohtavat tiedot: Kuluttajille ei tarjota selkeää tietoa palautusoikeuksista tai hyvityksistä. Usein vasta tilauksen loppuvaiheessa selviää, että ostosten on ylitettävä tietty vähimmäisarvo.
- Väärennetyt arvostelut: Alustoilla ei kerrota, miten arvostelujen aitous on varmistettu. Kuluttajille saatetaan esittää epäaitoja tai manipuloituja käyttäjäkokemuksia.
- Piilotetut yhteystiedot: Kuluttajille ei tarjota helppoa tapaa ottaa yhteyttä asiakaspalveluun tai tehdä valituksia, mikä heikentää heidän oikeusturvaansa.

Näiden käytäntöjen seurauksena kuluttajat joutuvat tilanteisiin, joissa heidän oikeuksiaan rikotaan ja heitä manipuloidaan epäeettisillä tavoilla. Suomessa toimiva Mainonnan eettinen neuvosto ei voi puuttua kiinalaisten verkkokauppojen mainontaan, sillä ne toimivat kansallisten säädösten ulkopuolella. Tämä tilanne korostaa tarvetta rajoittaa tällaista markkinointia lainsäädännöllä ja suojella kuluttajia sekä edistää reilua kilpailua.

Suomalaisten yritysten kilpailukyky ja elinvoima

Krääsätalous on merkittävä uhka suomalaiselle elinkeinoelämälle. Vain 14 % suomalaisten muotiin ja tekstiileihin käyttämästä rahasta ohjautuu kotimaisille yrityksille. Samaan aikaan krääsän verkkokaupat syövät markkinaosuuksia aggressiivisella hintakilpailulla ja epäreilulla keinoilla, kuten verotuksen ja tullien kiertämisellä. Tämä vääristää kilpailua ja heikentää kotimaisten brändien mahdollisuuksia kilpailla laadulla, vastuullisuudella ja työllä.

Ympäristötuho ja luonnonvarojen tuhlaaminen

Krääsäkauppa perustuu kertakäyttökulutukseen, joka tuottaa valtavia päästöjä ja hukkaa arvokkaita luonnonvaroja. Pelkästään suomalaiset tilasivat viime vuonna yli 22 miljoonaa pikkupakettia Kiinasta – tämä on 13-kertainen kasvu edellisvuoteen verrattuna. On kestävämpää, että krääsän lennättäminen ympäri maailmaa on taloudellisesti kannattavaa.

Kuluttajien turvallisuus

Monet krääsäverkkokauppojen tuotteista ovat laadultaan heikkoja ja voivat olla suorastaan vaarallisia. EU-lainsäädännön ulkopuolella toimivat yritykset eivät noudata samoja turvallisuusstandardeja, ja tuotteista on löydetty terveydelle haitallisia kemikaaleja. Kuluttajilla on oikeus turvallisiin ja kestäviin tuotteisiin.

Talous- ja turvallisuusriski

Krääsäkaupan rakenteet vaarantavat taloutemme kestävyys ja kotimaisen tuotannon huoltovarmuuden. Valvomaton tavaravirta heikentää julkisen talouden veropohjaa ja lisää riippuvuutta halpatuotannon kestäättömiin liiketoimintamalleihin.

Mitä hyötyä muutoksesta on?

1. Kotimaiset yritykset vahvistuvat: Laadun ja vastuullisuuden korostaminen edistää suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä ja mahdollistaa reilut markkinat.
2. Ympäristö ja kuluttajat voittavat: Kuluttajat saavat kestävämpiä ja turvallisempia tuotteita, ja samalla vähennämme luonnonvarojen tuhlausta.

3. Reilu kilpailu: Sääntelyn yhdenmukaistaminen luo tasapuoliset kilpailuolosuhteet kaikille toimijoille.

Krääsätalouden kuriin laittaminen ei ole vain ympäristöteko – se on investointi suomalaisen työn, laadun ja kuluttajien oikeuksien tulevaisuuteen.

Vastuuhenkilöt

Jukka-Pekka Kurttila

Tom Kaskeala

Minna Vanhala-Harmanen

Julia Thurén

Miia Porkkala

Anna-Kaisa Varamäki

Jenni Rotonen

Sissi Penttilä

Riku Eskelinen